

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

1. Encuentran un río de vino... y sus peces

οὕπω δὲ πολὺ παρῆμεν καὶ ἐφιστάμεθα¹ ποταμῶ οἶνον ῥέοντι ὁμοιώτατον
μάλιστα οἷόσπερ ὁ Χῖός ἐστιν². (...) ἦν δὲ καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῶ πολλοὺς ἰδεῖν³,
οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροάν καὶ τὴν γεῦσιν⁴ προσεοικότας⁵. ἡμεῖς γοῦν
ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς καὶ ἐμφαγόντες⁶ ἐμεθύσθημεν ἀμέλει καὶ
ἀνατεμόντες⁷ αὐτοὺς εὐρίσκομεν τρυγὸς μεστούς.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.7.7-1.7.20)

---

1 ἐφιστάμεθα: 1ª Pers. Pl. Pres. Ind. Med. de ἐφιστημι, detenerse, pararse.

2 ὁμοιώτατον μάλιστα οἷόσπερ ὁ Χῖός ἐστιν: muy parecido al (vino) de Quíos.

3 ἦν ... ἰδεῖν: podían verse. ἰδεῖν es el Inf. Aor. de ὁράω.

4 καὶ τὴν χροάν καὶ τὴν γεῦσιν: acusativo de relación: en su color y sabor.

5 προσεοικότας: Perf. con significado de presente: ser semejante a (+ dat.). En este caso es un Part. Perf. acus. Pl. masc. y va con ἰχθῦς.

6 ἐμφαγόντες: Nom. Pl. masc Part. Aor. de ἐνεσθίω, comer.

7 ἀνατεμόντες: Nom. Pl. masc Part. Aor. de ἀνατέμνω, trocear, cortar.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

2. Las mujeres-vides

εὐρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράστιον· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς
εὐερνῆς¹ καὶ παχύς, τὸ δὲ ἄνω γυναῖκες ᾗσαν, (...) ὁ δὲ φιληθεὶς αὐτίκα ἐμέθυσεν
καὶ παράφορος² ᾗν. δρέπεσθαι μέντοι οὐ παρεῖχον τοῦ καρποῦ, ἀλλ' ἤλγουν καὶ
ἐβόων ἀποσπωμένου³. αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι⁴ ἡμῖν ἐπεθύμουν· καὶ δύο τινὲς τῶν
ἐταίρων πλησιάσαντες⁵ αὐταῖς οὐκέτι ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο⁶.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.8.1-1.8.15)

---

1 εὐερνῆς: bien brotada, florecida.

2 παράφορος: vacilante, en delirio.

3 ἀποσπωμένου: Pres. Pas.Gen. Sg.Part. de ἀποσπάω. Es un genitivo absoluto con su sujeto elíptico: ἀποσπωμένου (τοῦ καρποῦ): al ser arrancado su fruto.

4 μίγνυσθαι: Inf. Pres. Med. de μείγνυμι, unirse

5 πλησιάσαντες: Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de πλησιάζω, tener relaciones sexuales con (+ dat).

6 ἐδέδεντο: 3ª Pers. Pl. Plusc. Ind. Med. de δέω, sujetar; en este caso, estar trabado, sujeto.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

3. Los cabalgabuitres

οἱ δὲ Ἴππόγυποι¹ οὗτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώμενοι². μεγάλοι γὰρ οἱ γυῖπες καὶ ὡς ἐπίπαν³ τρικέφαλοι. μάθοι⁴ δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν· νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰστοῦ⁵ ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τούτοις οὖν τοῖς Ἴππογύποις προστέτακται⁶ περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρεθείη⁷ ξένος,

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.11.2.1-1.11.8)

---

1 οἱ Ἴππόγυποι: los cabalgabuitres.

2 χρώμενοι: Part. Pres. Nom. Pl. Masc. de χράομαι, usar, valerse de (+dat.).

3 ὡς ἐπίπαν: en general.

4 μάθοι: 3ª Pers. Sg. Opt. Aor. de μανθάνω, conocer, llegar a saber.

5 ἰστοῦ: En genitivo, porque es el segundo término de la comparación.

6 προστέτακται: 3ª Pers. Sg. Perf. Ind. Med. de προστάττω, encomendar, ordenar: se ha ordenado, encomendado

7 εὐρεθείη: 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. Pas. de εὐρίσκω, hallar.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

4. Endimión, rey de la luna

ὥς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν τοῦνομα Ἐνδυμίων¹ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων ἀναρπασθείη² ποτὲ καὶ ἀφικόμενος βασιλεύσειε³ τῆς χώρας· εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε τὴν ἡμῖν κάτω φαινομένην σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι⁴. πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι⁵ ὢν δεόμεθα.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.11.13-1.12.2)

---

1 Ἐνδυμίων: Endimión. Era hijo de Etlio y Cálce. Se le atribuye una aventura con Selene o Luna, que lo visitaba en sueño. Zeus le concedió la juventud eterna en un sueño sin fin en el que podía unirse a su amada Luna.

2 ἀναρπασθείη: 3ª Pers.Sg. de Aor.Ind. Pas. de ἀναρπάζω, raptar.

3 βασιλεύσειε: 3ª Pers. Sg. De Aor. Opt. Act. de βασιλεύω, reinar sobre (+ gen.). Es un optativo oblicuo.

4 ὑφορᾶσθαι: Inf. Pres. Med. de ὑφοράω, mirar con desconfianza, recelar.

5 παρέσεσθαι: Inf. Fut. de πάρεμι, asistir, socorrer. Este infinitivo depende aún de ἔλεγε.

Luciano de Samosata
Verae Historiae

5. Endimión está en guerra con Faetón, rey del Sol, por una colonia en el Lucero del Alba

Ὁ δὲ Φαέθων, φησίν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων¹ βασιλεύς— οἰκεῖται γὰρ δὴ κάκεινος ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη—πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο² δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ³ ποτε τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν⁴ ἐβουλήθη ἀποικίαν ἐς τὸν Ἑωσφόρον στείλαι⁵, ὄντα ἔρημον καὶ ὑπὸ μηδενὸς⁶ κατοικούμενον·

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.12.4-1.12.3)

---

1 τῶν ... κατοικούντων: Gen. Pl. Masc. Part. Pres. de κατοικέω, habitar.

2 ἤρξατο: 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. Med. de ἄρχομαι, comenzar.

3 ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ: en (o de) mi reino.

4 συναγαγὼν: Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de συνάγω, reunir, convocar.

5 στείλαι: Inf. Aor. Act. de στέλλω, colocar, enviar.

6 ὑπὸ μηδενὸς: complemento agente: por nadie.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

6. Aquella vez ganó Faetón, pero ahora Endimión quiere llegar hasta el final

ὁ τοίνυν Φαέθων φθονήσας ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν κατὰ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἴππομυρμήκων¹. τότε μὲν οὖν νικηθέντες—οὐ γὰρ ἤμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ— ἀνεχωρήσαμεν². νῦν δὲ βούλομαι αὐτίς ἐξενεγκεῖν³ τὸν πόλεμον καὶ ἀποστεῖλαι⁴ τὴν ἀποικίαν. ἦν οὖν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου, γῦπας δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν⁵ ἓνα ἐκάστω καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν· αὐρίον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἕξοδον⁶.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.12.10-1.12.16)

---

1 ἐπὶ τῶν Ἴππομυρμήκων: sobre sus cabalgahormigas.

2 ἀνεχωρήσαμεν: 1ª Pers. Pl. Aor. Ind. de ἀναχωρέω, ceder, retirarse.

3 ἐξενεγκεῖν: Inf. Aor. Act. de ἐκφέρω, terminar.

4 ἀποστεῖλαι: Inf. Aor. Act. de ἀποστέλλω, enviar.

5 τῶν βασιλικῶν: de las bandadas reales.

6 τὴν ἕξοδον: la expedición.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

7. Una derrota...muy hermosa

συμμίξαντες¹ δὲ ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη² καὶ ὠγκήσαντο³ ἑκατέρων οἱ ὄνοι—
τούτοις γὰρ ἀντὶ σαλπιστῶν χρῶνται⁴—ἐμάχοντο. (...) τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς
γεγενημένης⁵ πολλοὶ μὲν ζῶντες ἠλίσκοντο⁶, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηροῦντο⁷, καὶ τὸ
αἶμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι⁸ καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι,
οἷα παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου⁹ φαίνεται,...

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.17.1-1.17-13)

---

1 συμμίξαντες: Nom. Pl. Masc. Part. Aor. Act. de συμμιγνύω, trabar combate.

2 ἤρθη: 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. Pas. de αἴρω, en pasiva: estar en alto, ser alzado.

3 ὠγκήσαντο: 3ª Pers. Pl. Aor. Ind. de ὀγκάομαι, rebuznar.

4 χρῶνται: 3ª Pers. Pl. Pres. Ind. de χράομαι, usar, valerse de (+dat.).

5 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γεγενημένης: Genitivo absoluto: Fue una derrota esplendorosa.

6 ἠλίσκοντο: 3ª Pers. Pl. Imperf. Ind. de ἀλίσκομαι, ser apresado.

7 ἀνηροῦντο: 3ª Pers. Pl. Imperf. Ind. Med. de ἀναιρέω, perecer.

8 βάπτεσθαι: Inf. Pres. Med. de βάπτω, emparapar, teñir. ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι: de modo que las teñía.

9 δυομένου τοῦ ἡλίου: Genitivo absoluto: a la puesta del sol.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

8. Curiosidades de los Selenitas

πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναικῶν γεννᾶσθαι¹ αὐτούς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄρρένων· γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται καὶ οὐδὲ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν οὖν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν γαμεῖται² ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτός· κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδίῳ, ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις³. ἐπειδὴν γὰρ συλλάβῃ⁴ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀνατεμόντες⁵ ἐξάγουσι νεκρά, ἐκθέντες⁶ δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεχηνότα⁷ ζωοποιοῦσιν.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.22.1-1.22.9)

---

1 τὸ... γεννᾶσθαι.

2 γαμεῖται: es tomado por mujer, se casa como mujer.

3 ἐν ταῖς γαστροκνημίαις: en las pantorrillas.

4 συλλάβῃ: 3ª Pers. Sg. Aor. Subj. de συλλαμβάνω, concebir.

5 ἀνατεμόντες: Part.Aor. Nom. Pl. Masc de ἀνατέμνω, cortar a lo largo, abrir de un tajo (la pierna).

6 ἐκθέντες: Part.Aor.Nom. Pl. Masc de ἐκτίθημι, exponer.

7 κεχηνότα: Part.Perf. Nom. Pl. Neut. de χαίνω, abrir la boca. Va con αὐτὰ: con la boca abierta.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

9. Licnópolis, la ciudad de las lámparas

Πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιούσαν νύκτα¹ καὶ ἡμέραν, περὶ ἐσπέραν ἀφικόμεθα εἰς τὴν
Λυχνόπολιν² καλουμένην. (...). ἀποβάντες³ δὲ ἄνθρωπον μὲν οὐδένα εὔρομεν,
λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα
διατρίβοντας, τοὺς μὲν μικροὺς καὶ ὥσπερ⁴ πένητας, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων
καὶ δυνατῶν πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.29.3-1.29.10)

---

1 τὴν ἐπιούσαν νύκτα: durante la noche siguiente.

2 Λυχνόπολιν: Licnópolis.

3 ἀποβάντες: Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de ἀποβαίνω, desembarcar.

4 ὥσπερ: como.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

10. Una ballena enorme se traga el barco

πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον¹ ἄφνω ὀρῶμεν θηρία καὶ κήτη² πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα,
ἐν δὲ μέγιστον ἀπάντων ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπήει
δὲ κεχηνὸς³ καὶ πρὸ πολλοῦ ταραττον⁴ τὴν θάλατταν ἀφρῶ τε
περικλυζόμενον⁴ ..., (...) ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστατον⁵ ἀλλήλους προσειπόντες καὶ
περιβαλόντες ἐμένομεν· τὸ δὲ ἤδη παρῆν καὶ ἀναρροφήσαν⁶ ἡμᾶς αὐτῇ νηϊ
κατέπιεν. οὐ μέντοι ἔφθη συναράξαι⁷ τοῖς ὀδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων⁸ ἢ
ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεξέπεσεν⁹.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.30.7-1.31.1)

---

1 πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον: a la salida del sol.

2 κήτη: Acus. Pl de κῆτος-εος, τὸ, ballena.

3 κεχηνὸς : Part. Perf. Nom . Sg. Neut. de χαίνω, abrir la boca; aquí “con la boca abierta”.

4 ταραττον y περικλυζόμενον son participios referidos, como κεχηνὸς, al neutro κῆτος, ballena.

5 τὸ ὕστατον: palabras de despedida.

6 ἀναρροφήσαν: Part. Aor. nom sg neut. de ἀναρροφέω, tragar, engullir

7 ἔφθη συναράξαι: llegó a destruirnos.

8 διὰ τῶν ἀραιωμάτων: por los huecos, por los intersticios.

9 διεξέπεσεν: 3ª Pers. Sg. Aor. Ind. de διεκπίπτω, precipitarse.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

11. Encuentran a un viejo dentro de la ballena, quien les relata sus desdichas

ὄρμηθεις¹ δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ὃν ὄρατε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν ποικίλον φόρτον κομίζων ἐπὶ νεῶς μεγάλης, (...) ἄρπασθέντες² ἀνέμῳ σφοδρῶ τριταῖοι ἐς τὸν ὠκεανὸν ἀπηνέχθημεν³, ἔνθα τῷ κῆτει περιτυχόντες⁴ (...) δύο ἡμεῖς μόνοι τῶν ἄλλων ἀποθανόντων ἐσώθημεν. θάψαντες δὲ τοὺς ἐταίρους καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι⁵ τουτονὶ τὸν βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες⁶, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι καὶ ἀκρόδρυα.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 1.34.2-1.34.12)

---

1 ὄρμηθεις: Part. Aor. Pas. Nom. Sg. Masc. de ὀρμάω, partir.

2 ἄρπασθέντες: Part. Aor. Pas. Nom. Pl. masc. de ἀρπάζω, ser cogido.

3 ἀπηνέχθημεν: 1ª Pers. Pl. Aor. Ind. Pas. de ἀποφέρω, ser llevado.

4 περιτυχόντες: Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de περιτυγχάνω, encontrar casualmente.

5 δειμάμενοι: Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de δέμω, edificar con (+dat).

6 κηπεύοντες: Part. Aor. Nom. Sg. Masc. de κηπεύω, cultivar.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

12. Queman la ballena por dentro para poder escapar.

ἀρξιάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν οὐραίων ἐκαίομεν, καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ καὶ ἴσας νύκτας ἀναισθήτως¹ εἶχε τοῦ καύματος, ὀγδὴ δὲ καὶ ἐνάτη συνίεμεν² αὐτοῦ νοσοῦντος· (...) τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόλις ἐνενοήσαμεν ὥς, εἰ μὴ τις χανόντος αὐτοῦ³ ὑποστηρίξειεν⁴ τοὺς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν κατακλεισθέντες ἐν νεκρῶ αὐτῶ ἀπολέσθαι⁵. οὕτω δὲ μεγάλοις δοκοῖς τὸ στόμα διερείσαντες⁶ τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν ὕδωρ τε ὥς ἔνι πλεῖστον⁷ ἐμβαλλόμενοι⁸ καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια·

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.1.8-2.1.17)

---

1 ἀναισθήτως: sin sensibilidad, sin enterarse.

2 συνίεμεν: 1ª Pers. Pl. Pres. Ind. de συνίημι, advertir.

3 χανόντος αὐτοῦ: Genitivo absoluto: teniendo la boca abierta..

4 ὑποστηρίξειεν: 3ª Pers. Sg Opt. Aor. de ὑποστηρίζω, apuntalar, apoyarse.

5 ἀπολέσθαι: Inf. Pres. Med. de ἀπολλύω, morir.

6 διερείσαντες: Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de διερίδω, apuntalar.

7 ὥς ἔνι πλεῖστον: lo más posible.

8 ἐμβαλλόμενοι: Part. Pres. Nom. Pl. Masc. de ἐμβάλλω, embarcar.

Luciano de Samosata
Verae Historiae

13. Encuentran unos toros extraños.

Πλεύσαντες οὖν ὅσον τριακοσίους σταδίους νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ
προσηνέχθημεν¹, ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες—ἐπελελοίπει² γὰρ ἤδη—καὶ δύο ταύρους
ἀγρίους κατατοξεύσαντες ἀπεπλεύσαμεν³. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος⁴ ἤξιου.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.3.1-2.3.5)

---

1 προσηνέχθημεν: 1ª Pers. Pl. Aor. Ind. Pas. de προσφέρω, llegar.

2 ἐπελελοίπει: 3ª Pers. Sg. Perf. Ind. Pas. de ἐπιλείπω, faltar.

3 ἀπεπλεύσαμεν: 1ª Pers. Pl. Aor. Ind. de ἀποπλέω, emprender la navegación.

4 ὁ Μῶμος: Momo, dios del reproche y de la censura..

Luciano de Samosata
Verae Historiae

14. Desembarcan en la Isla de los Bienaventurados

ὀρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίνθαρον¹ ἐν αὐτῇ καὶ δύο τῶν
ἑταίρων ἀπολιπόντες. προϊόντες² δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦς ἐντυγχάνομεν τοῖς
φρουροῖς καὶ περιπόλοις, οἱ δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις—οὗτος γὰρ
μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν—ἀνῆγον ὡς τὸν ἄρχοντα, παρ' ὧν δὴ καὶ καθ'
ὁδὸν ἠκούσαμεν ὡς ἡ μὲν νῆσος εἶη³ τῶν Μακάρων προσαγορευομένη, ἄρχοι δὲ ὁ
Κρήης Ῥαδάμανθος⁴.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.6.2-2.6.8)

---

1 τὸν Σκίνθαρον: Esquintaro (nombre de un marinero).

2 προϊόντες: Part. Pres. Nom. Pl. Masc. de προίειμι, avanzar.

3 εἶη: Optativo Oblicuo.

4 ὁ Κρήης Ῥαδάμανθος: el cretense Radamantis.

Luciano de Samosata
Verae Historiae

15. Radamantis, rey de la isla, ha de resolver varios pleitos, entre ellos uno de Menelao y Teseo acerca de Helena

δευτέρα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτική, Θησέως καὶ Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων⁵, ποτέρῳ χρὴ αὐτὴν συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους ἐδίκησε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν ἅτε καὶ τσαῦτα πονήσαντι καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκα· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι⁶ γυναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα καὶ τὰς τοῦ Μίνωος θυγατέρας.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.8.1.-2.9.1)

---

⁵ Θησέως καὶ Μενελάου ... διαγωνιζομένων: Genitivo Absoluto.

⁶ εἶναι: Dependee, como συνεῖναι, de ἐδίκησε.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

16. Vestido y forma de los habitantes de la isla de los Bienaventurados

ἐσθῆτι δὲ χρῶνται¹ ἀραχνίους λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἀναφείς καὶ ἄσαρκοί² εἰσιν, μορφὴν δὲ καὶ ιδέαν μόνην ἐμφαίνουσιν, καὶ ἀσώματοι ὄντες ὁμῶς συνεστᾶσιν³ καὶ κινουῦνται καὶ φρονοῦσι καὶ φωνὴν ἀφιᾶσιν⁴, καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἢ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν τὴν τοῦ σώματος ὁμοιότητα περικειμένη⁵. εἰ γοῦν μὴ ἄψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐξελέγξειε⁶ μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὀρώμενον· εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαί, οὐ μέλαινα.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.12.1.-2.12.8)

---

1 χρῶνται : 3ª Pers. Pl. Pres Ind.. de χράομαι, usar, valerse de (+dat.).

2 ἄσαρκοί: sin carnes.

3 συνεστᾶσιν: 3ª Pers. Pl. Pres Ind.. de συνίστημι, tener consistencia.

4 ἀφιᾶσιν: 3ª Pers. Pl. Pres Ind. de ἀφίημι, emitir, echar fuera.

5 περικειμένη: Part. Pres Nom. Sg. Fem. de περικεῖμαι, envolver. Se refiere a ἡ ψυχὴ.

6 ἐξελέγξειε: 3ª Pers. Sg. Opt. Aor. de ἐξέλεγχω, convencer.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

17. Homero compone un epigrama en honor a Luciano

Τότε μὲν οὖν τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευασάμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεισιτώμην¹ αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπιούσῃ² ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον τὸν ποιητὴν ἐδεήθην³ αὐτοῦ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα· καὶ ἐπειδὴ ἐποίησεν, στήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν

εἶδέ τε καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.28.7.-2.28.13)

---

1 συνεισιτώμην: 1ª Pers. Sg. Imperf. Ind. Med. de συνεισιτιάω, ser invitado a la mesa, compartir banquete.

2 τῇ δὲ ἐπιούσῃ: al día siguiente.

3 ἐδεήθην: 1ª Pers. Sg. Aor. Ind. Pas. de δέω, rogar, suplicar.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

18. Descripción de la isla de los Impíos

κύκλω¹ μὲν πᾶσα κρημνώδης καὶ ἀπόξυρος², πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκληκυῖα³,
δένδρον δ' οὐδὲν οὐδὲ ὕδωρ ἐνήν· ἀνερπύσαντες⁴ δὲ ὅμως κατὰ τοὺς κρημνοὺς
προήειμεν⁵ διὰ τινος ἀκανθώδους καὶ σκολόπων μεστῆς ἀτραποῦ, πολλὴν
ἀμορφίαν⁶ τῆς χώρας ἐχούσης. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρκτὴν καὶ τὸ κολαστήριον⁷,
πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου ἐθαυμάζομεν· τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ μαχαίραις
καὶ σκόλοφι πάντη ἐξηνθήκει⁸, κύκλω δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν βορβόρου, ὁ
δὲ δεύτερος αἵματος, ὁ δὲ ἔνδον πυρός, πάνυ μέγας οὔτος καὶ ἀπέρατος⁹,

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.30.2.-2.30.11)

---

1 κύκλω: En su contorno.

2 ἀπόξυρος: pelado.

3 πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκληκυῖα: tortuosa con rocas y riscos.

4 ἀνερπύσαντες: Part. Aor. Nom. Pl. Masc. de ἀνερπύζω, arrastrarse, trepar.

5 προήειμεν: 1ª Pers. Pl.. Imperf. Ind. de πρόειμι, avanzar.

6 ἀμορφίαν: fealdad.

7 κολαστήριον: lugar de suplicio.

8 ἐξηνθήκει: 3ª Pers. Sg. Imperf. Ind. de ἐξανθέω, florecer, cubrirse de (+dat.)

9 ἀπέρατος: infranqueable.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

19. Luchan contra los Bucéfalos

οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι—οὐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιδεῖν¹ τοὺς φίλους—ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλαις² τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων³ διαιρουμένοις⁴. φοβήσαντες δὲ πάντας διώκομεν, καὶ κτείνομέν γε ὅσον πεντήκοντα καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφομεν τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.44.9.-2.44.15)

---

1 περιδεῖν: Inf. Aor. de περιοράω, permitir, dejar

2 Βουκεφάλαις: Bucéfalos, “cabezas de toro”, parecidos a los Minotauros.

3 τῶν ἀνηρημένων: Part. Perf. Med. Gen. Pl. Masc. de ἀναίρῶ, llevarse consigo, capturar.

4 διαιρουμένοις: Part. Pres. Med. Dat. Pl. Masc. de διαιρέω, repartirse.

Luciano de Samosata *Verae Historiae*

20. Llegan a la isla Engañosa...

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν¹ νήσῳ οὐ μεγάλῃ· καταρκεῖτο δὲ ὑπὸ γυναικῶν, ὡς ἐνομίζομεν², Ἑλλάδα φωνὴν προιεμένων³· προσήεσαν⁴ γὰρ καὶ ἐδεξιούντο καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἐταιρικῶς⁵ κεκοσμημένοι καὶ καλαὶ πᾶσαι καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τοὺς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι⁶. ἡ μὲν οὖν νῆσος ἐκαλεῖτο Κοβαλοῦσα⁷, ἡ δὲ πόλις αὐτὴ Ὑδαμαργία⁸. λαχοῦσαι⁹ δ' οὖν ἡμᾶς αἱ γυναῖκες ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγεν καὶ ξένον ἐποιεῖτο.

(Luciano, *Relatos Verídicos*, 2.46.1.-2.46.7)

---

1 προσήχθημεν: 1ª Pers. Pl. Aor. Ind. Pas. de προσάγω, avanzar, acercarse.

2 ὡς ἐνομίζομεν: según creíamos.

3 προιεμένων: Part. Pres. Med. Gen. Pl. Fem. de προίημι, emitir, pronunciar. Va con γυναικῶν.

4 προσήεσαν: 3ª Pers. Pl. Imperf. Ind.. de προσείμι, salir al encuentro.

5 πάνυ ἐταιρικῶς: muy al estilo de las heteras.

6 ἐπισυρόμεναι: Part. Pres. Med. Nom. Pl. Fem. de ἐπισύρω, arrastrar, mover.

7 Κοβαλοῦσα: Engañosa. Bellaca.

8 Ὑδαμαργία: Espejismo.

9 λαχοῦσαι: Part. Aor. Act. Nom. Pl. Fem. de λαγχάνω, sortear.